

barok test liceum

(barok_test_liceum.pdf)

http://filehosting.co.pl/p/?f=barok_test_liceum#

Podobne: wos test liceum, wos testy liceum, fizyka test liceum,

pazdro testy liceum, edb test liceum, edb testy liceum,

fizyka testy liceum, barok test technikum, biologia testy liceum,

Barocco (z jez. portugalskiego) rzadka i droga perła, o nieregularnym układzie; przedmiot artystyczny odbiegający od momentu powszechnie przyjmowanego kształtu.

Barok

Nazwa okresu w kulturze europejskiej napięcie artystyczno - literacki trwającego od finisu XVI w całej do połowki XVIII w całej

Początek baroku w Polsce.

Dekoniunktura idealów renesansowych, zaznacza się w utworach poetów przelomu: M. Sepa Szarzyńskiego, w całej „Trenach” Kochanowskiego, wiersze okolicznościowe Szymonowica. Zauważa się zmienny rozrachunek pochodzący z dotychczasową filozofią życia jak i również objawy niepokoju, wyrastającego pochodzący z przeciwstawienia wartości ziemskich jak i również wiecznych, przyrody i demona.

Dramatyczne decyzje:

Człowiek zobligowany przyjęciem niejaka określonej postawy, więc wybierał.

1. zgodę na rzeczywistość nietrwale lecz piękny, ciesząc się swoim urokami wyrażał wdzięczność Twórcy „poeci światowych rozkoszy: Hieronim Morsztyn.
2. odrzucał ludzkie ponęty świata, poszukiwał wartości silnych, zbawienia „poeci metafizyczni usiłujący rozwikłać zagadkę bytu: M. Sepa Szarzyński.

Religia utraciła wartość jedynej, niepodważalnego autorytetu. Reformacja wyostrzyła konkurencyjność zadbać wyznaniowych: katolików i niekatolików (luteranów, kalwinów i arian). Ukazała tragizm wyboru któregoś z ewentualnych dróg. Tym samym też wzmożone poczucie wypadku.

Polska przedmurzem chrześcijaństwa.

Nasz kraj „następujące co do miary mocarstwo świata” dawała obywatelom poczucie dumy. Cyfra obywateli pochodzenia niepolskiego wzrastała wraz z pozyskiwaniem urodzajnych kresów wschodnich. Procedura ta oddalała Polskę od momentu Europy, czynił z tej dziewczyny przedmurze religii chrześcijańskiej, tarczę przed Turcją jak i również Tatarami, specyficznego znaczenia społecznego i politycznego nabrał wzorzec zdobywcy jak i również obrońcy wschodnich granic tak zwanym. rycerza kresowego „niezlomnego, cnotliwego wojownika, którego pewny żołnierski żywot przeciwstawiano łatwemu życiu dworaka (w całej XIX w całej wyróżnił to Sienkiewicz w całej „Trylogia”.

Szlachta a włościanstwo.

Silne zróżnicowanie religijne, oraz przede wszystkim społeczne między stanem szlacheckim jak i również coraz bardziej uciskanym stanem chłopskim.

Konflikt wyjąskrawił się przede wszystkim na Ukrainie „cząstka panów pochodzenia polskiego ciemnieło prawosławnych poddanych. Południe Ukrainy dawało schronienie niepokornym poddanym i zbiegom ze wsi, osiedlającym się za progami rzeczny Dniepru. Owi Kozacy Zaporowscy stali się zarzewiem buntu. Ich zwycięskie zrealizowane zostanie w 1648 r. stało jednym z sygnałów powolnego schyłku świetności Rzeczypospolitej.

Podziały w środku stanu szlacheckiego.

Podział od momentu magnaterii według szlachty bezrolna. Jednak solidarnie dbano o jego odrębność. Nobilitacje (uszłachcenie) zdobywane za sprawą ludzi niskiego stanu przez różne machinacje (np. ożenek bogatego plebejusza z ubogą lub zniesławioną szlachcianką). Dominację miała magnateria, której strategia zdominowała całkowicie szlacheckie dążenia egzekucyjne pochodzący z ubiegłego stulecia.

Dwa projekty kultury: ziemianski i dworski.

1. obszar kulturowy ziemianski (średnia, prosta szlachta) „cenila swojskość, rodzimost, wartości ziemianskiego trybu życia (Wacław Potocki, Jan Chryzostom Pasek, Jan Andrzej Morsztyn), inspirowała ją renesansowa zwyczaj „wsi spokojnej”, cechował ją kult ojczyścińskich pamiątek jak i również relikwii, zbliżała się do kultury jednostek, jego muzy, pieśni, obrzędów, obyczajów jak i również wyobraźni (stylizacje ludowe).
2. obszar kulturowy dworski (potężne dwory, przeważnie powiązane pochodzący z zagranicznymi), lansowały europejską modę, styl, sztukę, naukę (Jan Andrzej Morsztyn, Daniel Naborowski).

Te 2 wzory przenikały się nawzajem.

Sarmaci jak i również sarmatyzm:

Sarmatyzm „całokształt siedemnastowiecznych obyczajów i związanych z kulturą szlachecką, ziemianską „patriarchalny styl życia, umiarkowanej szlachty, który cechuje”

- kult przeszłości
- przekonanie o doskonałości polskiego ustroju
- zacofanie
- tradycjonalizm

Początkowo sarmatyzm ma działanie dodatni, potem staje się skostniały i symbolizuje zacofanie, ciemnotę, samowolę, pogardę i niechęć do cudzoziemców, dewocję, ciasny tradycjonalizm.

Oslabienie kraju: walki, walka pochodzący z reformami.

Na dojrzałym baroku (lata 20 „70 XVII w) zawwały liczne walki (1648 „1660), wyniszczające kraj wewnętrznie i osłabiające jego międzynarodowe znaczenie. Start upadku Rzeczypospolitej sygnalizowały pojawienia opozycji magnacko „szlacheckiej przeciw projektom reform (wzmocnienia władzy

krolewskiej, uporządkowania spraw państwa, skarbu i wojska), rokosz Jerzego Sebastiana Lubomirskiego przeciw królowi w 1665r. i dymisja Jana Kazimierza w 1668 r. Na niedługo niegdysiejsza świetność Lokalny wskrzesiła dominacja Jana III Sobieskiego, swoim zwycięstwem pod spodem Wiedniem w 1683 r.

Kontrreformacja.

Kontrreformacja – napięcie powstało w całej kościele katolickim wobec wypadku reformacja.

Sobór trydencki (1545 – 1563), zwołany dla przeciwstawienia się postępowi roznowierstwa, wydał szereg dekretów. Związek wyznaniowy uformował się jako organizm polityczny jak i również wypracował w swój użytek ściśle metody działania. Dbając o nieskazitelność dogmatów, o prawomówność religii, określili co należy oszacować za katolickie w dziedzinie nauki, dyscypliny jak i również zwyczajów kościelnych. Wytłumaczył podobnie jasno normy sztuki, przede wszystkim sakralnej.

Ograniczenia w dziedzinie związanych z kulturą i dzieł sztuki.

Kościół nawiązał generalnie do średniowiecza, zdecydowanie wielkiej epoki wzorów chrześcijańskich. Stała się fama hagiografii (np. –Żyoty świętych– Piotra Skargi), zyciorysy kultu religijnego wyznawców jak i również męczenników. Te wzory dla osób fizycznych uczyły heroizmu i solidności w zmierzaniu do zbawienia. Strzegąc nieskazitelności wiary Związek wyznaniowy postulował wierność Pismu św. i odrzucenie wszelkich opowieści pozabiblijnych. W centrum zainteresowania znalazły się narodowe przekłady Biblii, biegłość i system edukacji szkolnej.

Rzeźba jak i również malarstwo posiadały kształcić nieuczony, prosty lud i utwierdzać go we wierze. Nakazano ostrożne jak i również zgodne jedynie z kanonicznymi przykazaniem przedstawianie scen religijnych, a zarazem wydano bitwe świeckim –nieprzystojnym obrazom–.

W nauczaniu szkolnym wyrzucono –bezwstydne–, pogańskie księgi starożytne, czy cenzurowano halasuje, omijając nieprzystojne fragmenty, inwokacje do obłudnych bogów i tym podobne. Adaptacja starożytności szła ku jej chrystianizowania, łączenia wątków antycznych pochodzące z biblijnymi.

Aktywność jezuitów.

Zakon jezuitów (1564r. Polska) w pełni przyczynił się do zrealizowania programu kościoła. Sieć szkół zakonnych propagowała nowe procedury nauczania jak i również utrzymywała transformacje kulturowe, które szybko odbiły się jak i również na literaturze, poddanej różnym ograniczeniom jak i również restrykcjom. Oraz Kościoła to cenzura. W spisie ksiąg zakazanych szybko znalazły się różne książki w tym Kopernika tzw. piśmiennictwo sówizdrzańska.

Związek wyznaniowy rewidował księgarnię i drukarnie, niszczył niedozwolone pisma, przede wszystkim hereetyckie jak i również antykościelne.

Upadek piśmiennictwa.

Świadectwo spowodowała rozpowszechnianie tekstów –prawomysłnych–, obniżenie uniwersalnego poziomu podręczników, utwierdziła płytkość, powierzchowna pobożność, rozmówiona w całej demonstracyjnej, wystawnej liturgii. Po zmarłych w przełomie XVII/XVIII w pisarzach (Morsztyn, Potocki, Pasek) odrzucić pojawili się już cechujący je wybitni następcy.

Właściwości dzieł sztuki baroku:

Cztery zasadnicze nurty:

- barok dekoracyjny
- barokowy klasycyzm
- barokowy wierność

Późna faza stanowi rokoko – muszla o kapryśnej, asymetrycznej postaci, poddająca właściwości fantazyjnego, lekkiego stylu.

- gładka

- forma otwarta

- niejasność

- szczególnie dynamiczne ujęcie przestrzeni

- skłonność do wyjąskrawiania kontrastów, efektów świetlnych jak i również ekspresywnych gestów (wyrażających potężne poruszenie emocjonalne, rozpacz, gniew, ból, ekstaza)

- ujęcia malarskie podkreślające sytuację przestrzenną pomiędzy przedmiotami przedstawianymi tak, by zaznaczyć cechujący je trójwymiarowość – iluzjonizm.

Włoski architekt Bernini – –Ekstaza św. Teresy–

Harmensz Rembrandt von Rijn (1606 – 1669) – –Dawid jak i również Jonatan–

El Greco (1541 – 1614) – malarz hiszpański, pochodzenia greckiego –Widok Toledo–

Pieter Paul Rubens (1577 – 1640) – –Perseusz uwalnia Andromeda–

Sztuka na usługach Kościoła.

Związek wyznaniowy zauważając siłę sztuki oddziaływająca na uczucia wiernych, w sferze emocji dbał o jej prawomówność i służebną rolę wobec religii. Konstrukcje sakralne dążyły do syntezy różnych egzemplarzy: architektury, malarstwa, rzeźby, oraz zewnętrzny przepych obrzędów jak i również liturgii zbliżonej prawie do teatralnych postaci jawnie demonstrował potęgę jak i również nieograniczona wielkość misterium (tajemnicy) wiary.

Opera i teatr.

Opera ukształtowała się we Włoszech, szybko przeniosła się do Lokalny, dzięki staraniom Władysława IV. Na butynku warszawskim założono wspaniały teatr operowy, w którym od 1637r. wystawiano dramaty muzyczne. Az do inscenizacji wykorzystywano ogromnej aparatury scenicznej, umożliwiającej tworzenie wyszukanych efektów (pożary, wzburzone fale morskie, unoszenie się chojraków w powietrzu, zapadanie się ich pod spodem ziemię), współpracujących z aktorską gestyką, ze śpiewem, muzyką, dekoracjami. Skłonność do powierzchownej pompy, ozdobności, bogactwa efektów, wszelkiego dostępu i przesady rosła pochodząca z postępująca moda na orientalny przepych, reprezentatywny dla stylu sarmackiego.

Pochodzenia kultury barokowej.

- załamanie ideałów renesansowych

- pojawia się nieznanego typu – absolutyzm królewski (władca absolutny – Francja, Rosja, monarchia burżuazyjna – Anglia)

- przeobrażenia ustrojowe
- wojna trzydziestoletnia – 2 ośrodki władzy (dwa autorytety), władza królewska i kościelna
 - kontrreformacja
 - sobór trydencki (1545 – 1563)
 - wielka inkwizycja
- odkrycia akademickie - Kartezjusz – polepsza się miłość mądrości, Galileusz – astronomia.
 - Cogito ergo sum – myślę więc jestem. Kartezjusz.
 - przeswiadczenie, wiara w całość rozum ludzki
- deizm – materia nienaniesiona w ruch przez Boga, dalszy progres spowodowany jest własnymi prawami materii. Deista – odrzucić ingeruje w całość bieg wydarzeń
- Pascal – Człowiek jest myślacza trzciną

Polska – tło o tematyce historycznej.

- zasada liberum veto
- zrywanie sejmów
- ucisk pańszczyzniany
- wygnanie arian pochodzące z Polski
- wojny szwedzkie, ruskie, kozackie, tatarskie

Jan Andrzej Morsztyn – realizacja typu poezji barokowej.

Jan Andrzej Morsztyn (1620 – 1693) – studiował na jednym z uniwersytetów niderlandzkich. W 1645r. rozpoczął służbę dyplomatyczną zdecydowanie członek poselstwa po Marie Ludwice w celu Paryża. Stał się jednym z przywódców stronnictwa francuskiego w Polsce. Po abdykacji Jana Kazimierza, za panowania Michała Wisniowieckiego i Jana III Sobieskiego intrygował na rzecz Francji. Oskarżony przed sejmem o zdradę stanu, uciekł w 1683r. do Francji, gdzie spędził resztę życia.

Zbiory wierszy:

– Kanikula czy też psia gwiazda – 1647r.

– Lutnia – 1661r

Nurt dworski w całej literaturze barokowej to utwory o tematyce miłosnej, obyczajowej, towarzyskiej, pisanej kwadrans zartem kwadrans serio.

– Do trupa – (sonet) – Jest to erotyk (wiersz miłosny), treść: skarga kochanka. Forma: monolog skierowany w celu trupa (niecodzienny adresat wiersza lirycznego). Swoją skardzę podmiot liryczny porównuje swoją sytuację z sytuacją trupa. Ośią konstrukcyjną sonetu jest konfrontacja Ty – ja, moja osoba – Tobie. W I i II zwrotce istnieją pokazane podobieństwa, w

III i IV – dywergencje. Sytuacja zakochanego jest gorsza od trupa. III jak i również IV zwrotka doprowadza w celu puenty: poprawnie być trupem niż zakochanym. Zaskakujące rozwiązanie i tytuł wiersza. Dominantą kompozycyjną jest bardzo rozwinięte porównanie – Ty strzela śmierci – ja strzela miłości. Kontrast – żyty i ja – łączy się z anafora (powtórzenie). Cecha poezji barokowej jest użycie przerzutni, hiperboli – przesada, wyolbrzymienie np. – zskryty płomieniu.

– Niestatek – opowieść o niestateczności błogosławionych. Wiersz dysponuje formą wyliczenia. Wyjaśnienie wiersza w minionym wersie.

Wiersze miłosne J. A. Morsztyna są gra miłosna.

Daniel Naborowski – fascynacja niekiedy i przemijaniem.

Daniel Naborowski (1573 – 1640), całkiem wykształcony, zrezygnował z dyplomacji, związał się z litewskim kalwińskim dworem Radziwiłłów. – Marnosc – wiersz obejmuje stosunek poety do ziemskich wartości, które są: – marna marnoscia – (hiperbola). Najważniejsza jest pobożność, uczciwość i postrach przed Bogiem. Odnajdujemy rezonans księgi Koheleta, występuje powtórzenie pewnej dziedziny, aby została bardziej wyodrębniona. Rymy: aa, bb, cc... Regularna struktura – jest siedmiogłoskowcem.

– Krotkość żywota – refleksja filozoficzna odnośnie do życia ludzkiego i przemijania. Podejmuje problematykę egzystencjalną. reprezentatywny jest skróty myślowe – cykle życia ludzkiego istnieją w postaci skróty myślowych – jutro – coś, aktualnie jest, odrzucić będziesz... – cykl pokoleń (odradzania) – Był przodek, byłeś ty sam, potomek się rodzi. Istnienie ludzkie (jego krotkość) jest przedstawione za sprawą wyliczenia zjawisk, które istnieją nietrwale, przejściowe. Czas jest – lotny – szybko mknący. Daniel Naborowski zastanawia się powyżej relacji istota ludzka – rzeczywistość (Bog). Problematyka jest mniej dramatyczna niż ta tylko problematyka podjęta przez Metrow. Sepa-Szarzyńskiego.

– Do Anny – wiersz o tematyce miłosnej, apostrofa w celu Anny, podmiot liryczny obrazuje się w całej pierwszej jednostce, na końcu wiersza jest zeznaniem, iż afekt nie ustanie. Ostatnie 2 wersy egzystują wyjaśnienie wiersza. Dominantą kompozycyjną jest wyliczenie zjawisk przemijających, nietrwających (zjawisko przyrody, ciebie, urody). Wyliczenie zjawisk przemijających służy zaakcentowaniu trwałości – miłości w celu Anny. Odwrotność: powtarzalny człon – z czasem.

– Cnota gruntu wszystkimu –